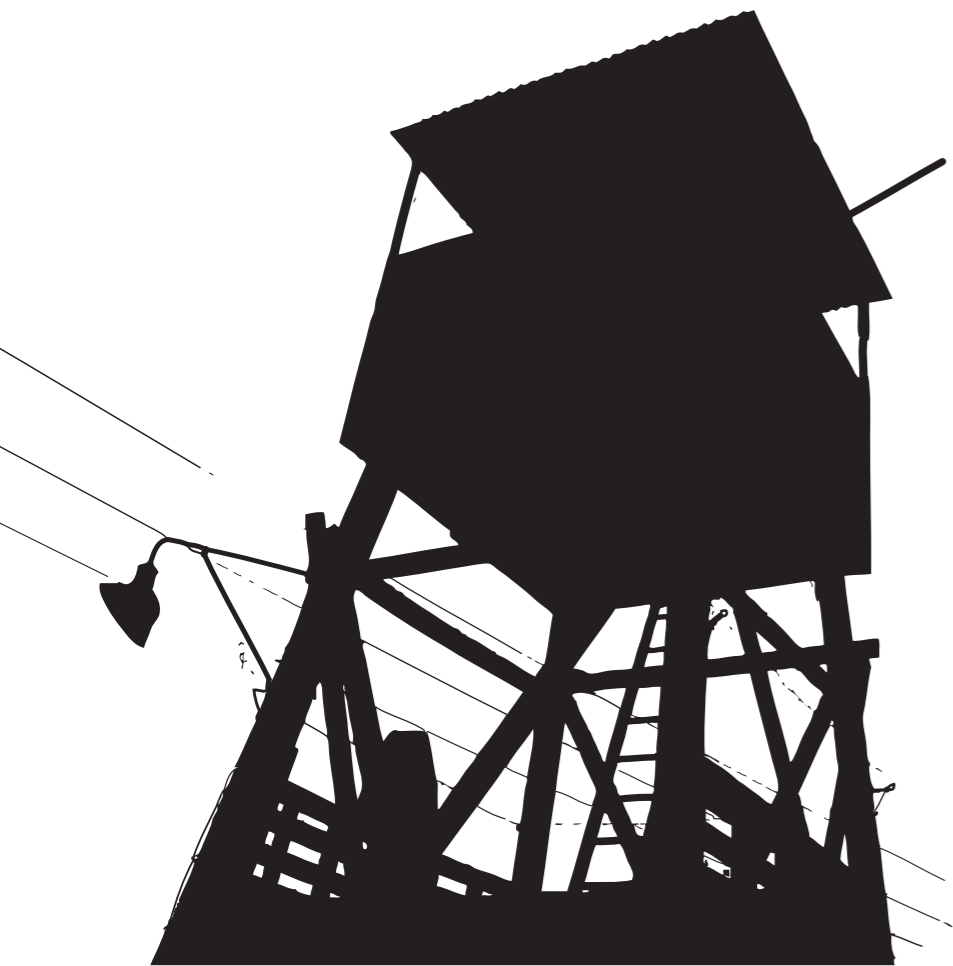

DEMOKRATI BETYDDE GRÄNSER

Våra förfäder såg till att kungens och kyrkans makt begränsades, men institutionerna genom vilka kungar och biskopar styrde avskaffades inte: de *demokratiserades*. För oavsett vem som driver dessa institutioner – om det så är en kung, en statsminister eller en väljare – blir resultatet för mottagaren ungefär detsamma. Lagar, byråkrati och polis kom före demokratin; De fungerar på samma sätt i en demokrati som i en diktatur. Den enda skillnaden är att bara för att vi kan rösta om hur de ska tillämpas, förväntas vi se dem som *våra* även när de används mot oss.

Demokrati förutsätter en gräns mellan deltagare och utomstående, mellan legitimt och illegalt. Endast en bråkdel av männen kunde rösta i antika Aten. Medborgarskapet och myndighetsåldern ställer fortfarande upp ett hinder mellan inkluderade och uteslutna. I Sverige stängs 10 000-35 000 papperslösa och 2 miljoner omyndiga invånare ute från beslut som formar deras liv – är det en slump att just migration och skolan står högst upp på dagordningen?

Det liberala svaret är att utöka gränserna för inkludering, att utvidga rättigheter och privilegier tills alla är integrerade i ett enda stort demokratiskt projekt. Men så länge all makt måste gå genom samma flaskhals kommer det oundvikligen finnas obalanser och folk som står utanför. Alternativet skulle vara *anarki*: att avskaffa centraliserade maktstrukturer och alla gränser de ställer upp. Utan gränser skulle människor bara leva och arbeta tillsammans av egen fri vilja och röra sig fritt mellan samhällen, utan toppstyrning och kontroll.

